

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/36/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117205832
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3117205832.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a sudcov JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa W., bytom u otca, zastúpeného kolíznym a procesným opatrovníkom U. dieťa rodičov: matky V., o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 10. apríla 2017, č. k. 34P/60/2017 - 45, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh matky, ktorým sa domáhala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, že do rozhodnutia vo veci samej sa maloletý W. zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia ho budú zastupovať a spravovať jeho majetok a aby otcovi uložil povinnosť odovzdať syna do starostlivosti matky bezodkladne po nariadení neodkladného opatrenia, a otec by bol povinný prispievať na výživu maloletého W. sumou 50,-Eur mesačne k rukám matky a bol upravený styk otca s maloletým každý nepárny víkend od soboty od 10.00 hod. do nedele do 18.00 hod.. V odôvodnení uviedol, že maloletý W. pochádza z manželského vzťahu jeho rodičov, ktorí nežijú spolu. Maloletý W. bol na základe rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 24.1.2001 č.k. 15NcP/374/00-29 po schválení rodičovskej dohody zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 21.9.2004 č.k. P 403/01-122 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26.1.2005 č.k. 5CoP/83/04-128 bol upravený styk otca s maloletým. Predbežným opatrením tunajšieho súdu č.k. 26P/142/2012-25 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 3.4.2013 sp.zn. 26P/142/2009 bolo matke uložené odovzdať maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov so striedaním v týždenných intervaloch. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 11.6.2014 č.k.26P/429/2012-101, po výsluchu maloletého, ktorý sa vyjadril, že by chcel byť zverený do starostlivosti otca, bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca, matka sa zaviazala prispievať na jeho výživu sumou 50,-Eur mesačne a rodičia sa dohodli na úprave styku matky s maloletým. Matka sa voči rozsudku odvolala a Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 24.9.2014 č.k.5CoP/53/2014-121 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 24.6.2016 č.k. 26P/98/2015-55, opäť po výsluchu maloletého, bola zmenená úprava styku matky s maloletým, pretože maloletému nevyhovoval styk v týždni počas pracovných dní, a bol upravený styk matky s maloletým každý párny víkend v čase od piatka od 19.00 hod. do pondelka do 07.00 hod. a počas prázdnin a sviatkov. Matka sa opäť odvolala a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 7.12.2016 č.k 5CoP/64/2016-80 bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 5.1.2017.

2. Maloletý W. býva s otcom, s matkou sa stretáva, má viac ako 17 rokov. Matka tvrdí, že otec porušuje rozhodnutie o úprave styku a od decembra 2016 jej 4-krát syna včas alebo vôbec neodovzdal. Otec tvrdenie matky popiera a poukázal na to, že matka sa so synom stretáva aj nad rámec upraveného styku,

keď sa so synom nemôže stretnúť v určenom termíne, umožní jej náhradný termín. Matka maloletého tvrdila, že výchovné prostredie otca viedlo k úplnému fyzickému a psychickému kolapsu maloletého. Uviedla, že dňa 10.3.2017 sa mal uskutočniť jej styk s maloletým, styk sa neuskutočnil, pretože maloletý išiel do kina a ona preto privolala hliadku polície. Kým hliadka prišla, maloletý nastúpil do nesprávneho vlaku, vo vlaku zaspal a dostal sa do obce S. B., kde skolaboval a následne bol hospitalizovaný.

3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci okamžitej zmeny zverenia maloletého do starostlivosti matky nie je dôvodný, pretože nebola splnená podmienka naliehavej potreby okamžitého zásahu súdu formou nariadenia matkou navrhovaného neodkladného opatrenia, a dôvodnosť návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia nebola ani osvedčená. Väčšina dôvodov uvádzaných matkou v jej návrhu je v podstate totožná ako opakovane uvádzala v predchádzajúcich súdnych konaniach, s ktorými sa prvoinštančný aj odvolací súd vysporiadali. Kolízny opatrovník opakovane prešetroval jej podnety spochybňujúce starostlivosť otca o maloletého a nezistil žiadne vážne nedostatky

v starostlivosti otca o maloletého. Zvýraznil, že matka sa snaží spochybniť názor viac ako 17-ročného dieťaťa, dokonca mu nechcela umožniť, aby sa osobne vyjadril k veci pred kolíznym opatrovníkom. Maloletý sa rovnako ako v predchádzajúcich súdnych konaniach jednoznačne vyjadril, že chce zostať v starostlivosti otca. Voči starostlivosti otca o maloletého súd nezistil žiadne vážnejšie nedostatky a maloletý, ktorý už má viac ako 17 rokov, dlhodobo a opakovane prezentuje názor, že chce zostať v starostlivosti otca. Preto matka súdu neosvedčila nielen potrebu okamžitého zásahu súdu a bezodkladnej novej úpravy zverenia, ale ani dôvodnosť jej návrhu na zmenu zverenia.

4. K incidentu zo dňa 10.3.2017 a tvrdeniu matky, že k úplnému fyzickému a psychickému kolapsu maloletého viedlo výchovné prostredie otca, súd prvej inštancie uviedol, že sa nestotožnil s jej tvrdením, resp. z dosiaľ predložených listín toto nevyplýva. Za príčinu kolapsu označil skutočnosť, že maloletý je v dôsledku konfliktov medzi rodičmi dlhodobo vystavovaný psychickej nepohode, na čo boli rodičia opakovane upozornení. Preto dávať vinu za kolaps dieťaťa len jednému rodičovi, ako sa to snaží robiť matka, sa mu javí ako veľmi málo sebakritické k vlastnému konaniu zo strany matky. Matka namiesto toho, aby akceptovala a rešpektovala názor takmer dospelého človeka, tento spochybňuje. Súd označil ako ťažko pochopiteľné konanie matky, ktoré nemá dobrý vplyv na psychickú pohodu dieťaťa, keď dňa 10.3.2017 (kedy mal začať jej víkendový styk s maloletým) nechcela akceptovať želanie 17-ročného dieťaťa návštevy kina a kvôli tomu volala hliadku polície Preto poukazovanie na porušovanie povinnosti otca pri odovzdávaní 17-ročného syna na úpravu styku v úmysle dosiahnuť zmenu zverenia posúdil ako účelové. Preto zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zmeny zverenia maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti. Keďže nedôvodný bol petit návrhu neodkladného opatrenia v časti zmeny zverenia, nedôvodné boli aj ostatné s tým súvisiace petitý návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v časti uloženia povinnosti otcovi odovzdať syna do starostlivosti matky, v časti prispievať na výživu dieťaťa k rukám matky a na úpravu jeho styku s maloletým

5. Proti tomuto rozhodnutiu podala včas odvolanie matka, ktorá žiadala, aby odvolací súd jej odvolaniu vyhovel, rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a neodkladné opatrenie v zmysle jej návrhu nariadil. Namietala, že jej súd pričítal vinu za to, že nekooperuje s pracovníkmi kolízneho opatrovníka a nerešpektuje názor maloletého, hoci ona len vykonáva právne kroky na to, aby bol dodržiavaný rozsudok súdu o styku maloletého s matkou. Vytýkala súdu, že sa žiadnym spôsobom nevyporiadal s tým, že fyzické príznaky u maloletého W. môže byť až prejavmi „týraného dieťaťa“ - syndróm CAN, hoci nie fyzického násillia, ale skôr psychického týrania a zanedbávania výchovy. Nakoľko maloletý W. trávi prevažnú časť času s otcom, nie je možné stotožniť sa jednoznačne s názorom súdu, že psychický stres spôsobuje viac správanie matky ako správanie otca. Pri posudzovaní názoru maloletého sa nezaoberal tvrdením matky, že W. je manipulovateľný a tiež, že je potrebné jeho prejavy vôle posudzovať s prihliadnutím aj na reálnu vospelosť a sebareflexiu, ktorá je mierne znížená. Na základe vzájomného dohovoru rodičov je predpoklad, že bude v blízkej budúcnosti realizovaná kompletná diagnostika. Do tohto času nie je zrejmé, či atypické prejavy správania maloletého sú prejavom začínajúcej psychickej poruchy (či už obsedantno - kompulzívnej alebo úzkostnej poruchy), alebo sú naozaj iba reakciou na nehody rodičov a na ich zlú komunikáciu alebo majú inú príčinu.

6. Otec ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadrili.

7. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (zák.č. 161/2015 Z.z.), ďalej len CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 Civilného sporového poriadku (zák.č. 160/2015 Z.z.), ďalej len CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku o nariadení neodkladného opatrenia potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku z nasledovných dôvodov.

8. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Osobitný význam má citované ustanovenie pre odvolacie konania. Pri preskúvaní vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia je aj pre odvolací súd relevantný stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Vylúčené je to, aby svoje rozhodnutie založil na skutočnostiach, ktoré nastali až po vydaní napadnutého uznesenia. Na tieto skutočnosti odvolací súd neprihliada.

10. Súd musí vo všetkých prípadoch rozhodovania vo veciach starostlivosti o maloleté deti starostlivo rešpektovať právo maloletého dieťaťa na vypočutie a na to, aby jeho názory boli náležite zvážené a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uvedené zákonné podmienky dodržal. Je zrejmé, že maloletý W. vo veku blízkom plnoletosti je schopný prejavíť svoj názor na prostredie, v ktorom chce byť vychovávaný. Tohto svojho práva na vypočutie sa mal. W. dokonca domáha (napriek odporu matky). Na svoju žiadosť bol vypočutý kolíznym opatrovníkom v domácom prostredí u matky a k veci sa jednoznačne vyjadril. Nesúhlasí so zmenou zverenia a nevyhovuje mu striedavá starostlivosť. Matka odmieta akceptovať názor maloletého s odôvodením (a svoje tvrdenie opiera o správu psychologičky Mgr. W. V. z XX.XX.XXXX), že mal. W. je ľahko názorovo ovplyvniteľný. K tomuto argumentu matky odvolací súd uvádza, že psychologička v správe nekonštatovala, koho názormi je mal. W. ovplyvňovaný. Táto skutočnosť je významná vzhľadom na okolnosti pohovoru s mal. W.. Mal. W. svoj názor prejavil v domácnosti matky potom, čo matka v jeho prítomnosti prezentovala svoje názory na jeho výchovu. Napriek tomu mal. W. prejavil opačný názor. Odvolací súd k uvedenému argumentu matky poukazuje i na fakt, že nešlo o ojedinelý (jediný) prejav maloletého v zmysle preferencie výchovného prostredia otca. Kolízny opatrovník vo svojej správe podotkol, že mal. W. sa dlhodobo vyjadruje, že je v domácnosti otca spokojný a nesúhlasí so zmenou zverenia. Jeho názor je vzhľadom na jeho vek a vyspelosť podstatný.

11. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že matka nepreukázala naliehavosť a nevyhnutnosť úpravy vzťahov účastníkov. Neodkladné opatrenie slúži na okamžité riešenie situácií, keď sú maloleté deti v ohrození a je potrebný okamžitý zásah súdu ešte pred právoplatným rozhodnutím vo veci samej. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v danej veci nie je nevyhnutná dočasná úprava práv a povinností účastníkov neodkladným opatrením už vzhľadom na skutočnosť, že naposledy súd upravoval vzájomné pomery účastníkov tri mesiace pred podaním predmetného návrhu.

12. Nebolo zistené, že by sa maloletý W. ocitol v situácii, že by bol jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj ohrozený bez zásahu zo strany súdu v podobe nariadenia okamžitého odobratia mal. W. zo starostlivosti otca, v ktorej starostlivosti sa nachádza od roku 2012. Podľa správy kolízneho opatrovníka z terénnej sociálnej práce ten v domácnosti otca nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na mal. W. a zhodnotil, že starostlivosť zo strany otca je na dobrej úrovni. Signalizoval, že rodina bude naďalej monitorovaná. Žiadne nedostatky v starostlivosti otca neprezentoval ani mal. W.. Kolízny opatrovník v správe konštatoval, že negatívom je nejestvujúca odborná psychiatrická starostlivosť o mal. W. z dôvodu nezhody medzi rodičmi. Aj prípadná existencia uvedenej nezhody však nemôže mať za následok nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu matky.

13. Vzhľadom na neexistenciu základných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia-naliehavosti a nevyhnutnosti, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie, ktorý návrhu matky na odovzdanie dieťaťa do jej starostlivosti neodkladným opatrením z ako neopodstatnenému nevyhovet, rozhodol vzhľadom na skutkový stav osvedčený v čase rozhodovania vecne správne. Preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.